

ÜTLES

Henrik Kalmet:

Meie suhtlemiskultuur on liikunud olukorrast, kus alkohol on sotsiaalne libesti, olukorda, kus alkoholist on saanud sotsiaalne kohustus.

kampaania "Joome poole vähem" reklaamklippide üks stsenaarist. POSTIMEES, 17.03

20. märts 2015 PUHKEPÄEV

toimetaja Signe Sillasoo, tel 667 0218, e-post signe.sillasoo@aripaev.ee

NÄITUS

Turvaline ajaränd. Kümme-kond minutit dinosauruste keskel

MARI HIEMÄE
kaasautor

Peamine märksõna, millega kirjeldaksin Tartu Ahhaa keskuse dinosauruste näitust, on "efektne", kuna põhiohk näitusele oli suunatud visuaalsele küljele. Õpetlik teave, mis oli küll olemas, jäi selle kõrval kahvatuks.

Kogu saalisuurune näituse-ruum meenutas botaanika-aeda. Elavaid palme küll silma ei hakanud, need olid asendatud kuivatatud palmilehtede ning kunsttaimedega, kuid illusiooni loomiseks oli sellest küllalt. Üldisest hämarusest suunatud valgusega esile toodud detailid, samuti maskeerimisvõrk ning põrandale kuhjatud koorepuru hunnikud koos sõnajala-tuustidega andsid oma osa atmosfääri loomisel.

Peategelane türannosaurus.

Dinosauruse figuurid, kelle eksponeerimiseks kogu see näitus ju tehtud oligi, mõjusid ülimalt tõetruudena, nõnda et nii mõnigi näitust vaadanud väiksem laps otsustas igaks juhuks ohtlikuna näivatele elukatele mitte liiga lähedale minna.

Esimene dinosaur, kes külastajat sissepääsu kõrval mada-üminaga tervitas, oli vihase ilmega *Tyrannosaurus rex*. Ilmselt tänu liigi efektsele välimu- sele oli türannosauruseid ekspositsioonis veelgi – ka tehniliselt kõige keerukam ning suurem dino saali teises seinas oli türannosaurus. Samuti tõmbas

↑ KUNI aprilli lõpuni saab Tartus tutvust teha dinosaurustemaailmaga. FOTO: TEADUSKESKUS AHHA

Ä Hinnang Ahhaa, dinosaurused

Tartu Teaduskeskuses Ahhaa, Sadama 1
Avatud kuni 26.04

pillku kolmanda türannosauruse hiiglaslik kolp.

Kümme-kond elukat. Kokku oli rohkemate või vähemate liigutamisefektidega varustatud elukaid näitusele kümme-kond. Imestama pani nende tehnilise teostus. Kui lastele piisas eluvuse tekitamiseks illusioonist, et dinosaur keeras oma pea

tema suunas, siis täiskasvanu tunnusena pälvisid tehnilised momendid – kuidas see kõik ometi tehtud on. Dinosauruste kolossaalsed figuurid liigutasid jäsemeid ja kaela, keerasid pead, avasid suu, tegid häält ning pöörasid silmi. Samuti olid elukad kaetud kunstmaterjalist nahaga, mis nägi välja nagu päris.

See, et liigutavaid dinosauruse kujusid oli mitu, lisas efekti. Samas ma ise arvan, et ka ainuüksi ühe eksemplari nägemine oleks juba olnud elamus omaette.

Ajakulu 10 minutit. Arvatavasti ei kulu sellel, kes ekspositsiooni tehnilistesse lahendustesse sü-

veneda ei püüa, näitusesaali läbija-ramiseks ja vaatlemiseks üle kümne minuti ning sarnase ajaga saavad oma üllatuse ja ehmatus kätte ka väiksemad lapsed. Veidi pikemalt kulub aega, kui uurida seintele projitseeritud infot dinosauruste ajas ja ruumis paiknemise ja anatoomia kohta ning samuti noppide nende arengust ja väljasuremisest.

Kuna dinosauruste näitus moodustab Ahhaa keskuse üld ekspositsiooni ühe osa, saab seda vaatama üldpiletiga. Mõis- tagi on keskuses vaatamist ja katsetamist kokku mitmeteks tundideks. Kogu tervikust jäid eriliselt meelde aga siiski just dinosaurused.

PLAAT

Popikooni kingitus

56aastase Madonna "Rebel Heart" on tõeline kingitus lauljajari ohtratele fännidele – vana hea Madonna esitleb ennast taas bravuurika diskokuninganna, kes suudab tantsusaalid kuumaks küttä.

Neile, kes aga Madonna loomingust varem suurt midagi pidanud pole, ei avalda muljet ka see plaat. Albumit ei saa nimetada revolutsiooniliseks, sest midagi kardinaalselt uut Madonna sellega leiutanud ei ole. Teemades on endiselt fookuses suhted, seksuaalsus, enesekeh- testamine jms, kuid need on esitatud üsna pealiskaud- sel moel, justkui augutäiteks. Emotsiooni mõttes kipub plaat keskpärase hulka.

Et mitte jääda vanamoodsaks, on helipilti rikastatud hiphopi sugemete ja elektrooniliste klubirütmidega, milles sisaldub lisaks ka mõnus hulk akustilisi kõlaid. Olemuslikult on plaadi näol tegemist aga muusikalise taskasutusega – sõnade ja meloodiate osas tekib pea iga laulu puhul seos mõne varasema Madonna looga.

Ä Hinnang Madonna - "Rebel Heart"

Kuula tasuta: www.youtube.com

MARI HIEMÄE

KOOMIKS

KINO

Muumiperegaga lapsepõlvveradadel

KAROLIINA VASLI
kaasautor, Ohtuleht

"Muumid Rivieral" on hea vaheldus Disney ja DreamWorks multikatele, ent hoogu võinuks veidi maha tõmmata, ühes filmis oli seiklusi liiga palju.

Teate seda tunnet, kui olte lapsepõlves kogenud midagi ülilhead ja loodate seda korrata? Suhkruvatt ikka pole täiskasvanueas enam selle maitsega, rääkimata näiteks mõne raamatu või koomiksi uusversioonist.

Muumid seostuvad mulle raamatute kõrval ka multafilisarjaga, mida 1990ndatel ehk minu lapsepõlves ETVs palju näidati. Olin üllatunud, kui aastaid hiljem kuulsin, et need valmisid Jaapani ja Soome ühis- tõena.

Praegu kinodes näidatav Muumide lugu mulle tuttav po-

↑ FILMIS võtavad Muumid ette lõbureisi. FOTO: TOOTJA

le, mistõttu läksin seda vaata- ma päris suurte ootustega.

Ajatu lugu 1950ndatest. "Muumid Rivieral" põhineb samanimelisel koomiksil, mille Tove Jansson joonistas 1954. aastal. Muumipere võtab ette lõbusa seikluse glamuurses Rivieras.

Piripiiga on võlutud ühe elu- mehe tähelepanust ja Muumi- troll õpib, et armukadeduse uss

võib valusalt hammustada. Kui Muumipapa ühe aristokraadi- ga sõbraks saab ja endale ni- meks de Muumi võtab, katkeb Muumimamma kannatus. Esi- mest korda elus on muumipere ühtsus ohus.

See on lühike sisekõkkuvõ- te, ent sisuliine on veelgi. Mul- tikas ei põhine tegelikult vaid ühel koomiksil, sinna on kok- ku pandud mitmed Janssoni ju-

Ä Hinnang "Muumid Rivieral" (2014, Soome / Prantsusmaa)

Režissöörid: Xavier Picard, Hanna Hemilä
Tegelastele andsid hääle: Anne Reemann, Liis Lass, Maiken Schmidt, Peeter Tammearu, Rain Simmul, Priit Pius ja Egon Nuter.
Kinodes alates 13.03